

Týždeň Daga Daniša: Potopenie referenda je chyba

- CZ24 News | 10. července 2021

1. Neodvolateľní?

Zákaz referenda o predčasných voľbách je nešťastné rozhodnutie. Táto otázka – či smieme alebo nesmieme žiadať cez referendum nové voľby – nie je o Matovičovi, ktorý už dlhšie nie je premiérom (a dokonca ani lídrom koalície). Je o tom, či spoločnosť má poistky a ručné brzdy, ak vláda a parlament zneužívajú moc.

Takisto je o tom, či nad poslancami existuje vyššia autorita, ktorá ich môže odvolať. Alebo sú neodvolateľní – kým sami nebudú chcieť...

Rozhodnutie Ústavného súdu obmedzuje kontrolný dosah voličov na parlament a vládu. A poskytuje ochranu tým, ktorí držia moc.

Pri referendách o predčasných voľbách nie je až také dôležité, či budú úspešné. Stačí... Vlastne stačilo, že existovali ako krajná možnosť. Aj vtedy mali účinky, a prevažne pozitívne.

Malá odbočka do nedávnej histórie: bola to práve hrozba referenda a verejnej vzbury, ktorá v roku 2018 vyhnala Kaliňáka s Ficom z vlády a viedla k odstaveniu bödőrovcov z vedenia polície. Keď Bugár znervóznel a pritlačil, Fico musel ohnúť krk (hoci so SNS kontroloval veľkú časť parlamentu). Aby sa vyslobodil z verejného tlaku na predčasné voľby...

Vtedy, v marci 2018, nikto nepochyboval o tom, že referendum za nové voľby je legálne.

Prešli len tri roky a s prekvapením zisťujeme, že žijeme v celkom inej ére. Spoločnosť je bičovaná strachom. Dosah „autorít“ na naše životy je násobne väčší ako za Džingischána. Úrady majú v dobrom zvyku zakazovať verejné zhromaždenia. Zakazovať cestu do práce, za blízkymi či dokonca do obchodu. Alebo zakazovať zber podpisov pre referendá počas núdzového stavu...

Stačí, aby potichu vyslovili zaklínadlo, a spoločnosť s rozochvenými perami pokľakne – a nastaví plece pre svoju dávku, predpísanú autoritami. V zime bolo týmto zaklínadlom slovo alfa (britský variant). Dnes je to delta. O rok to bude eta alebo zeta.

Touto salámovou metódou onedlho ostane z našich starých práv a slobôd torzo. Ak sa nespamätáme, éra slobody a suverenity občana sa skončí. A nastúpi éra kontroly. Bez osobných čiarových kódov, kontrol a súhlasu vrchnosti sa nepohneme ani na krok.

Rozhodnutie Ústavného súdu len zapadlo do trendov. Teda do zužovania priestoru pre slobodu a demokraciu.

Našťastie, problém zakázaného referenda má pomerne jednoduché riešenie. Ústavnému súdu prekáža, že taká dôležitá vec, akou je rozpustenie parlamentu cez referendum, nie je ošetrená v ústave. Teda: do ústavy stačí dopísať odsek o možnom skrátení funkčného obdobia parlamentu referendum.

Ak sa chceme ďalej považovať za slobodnú spoločnosť, potom musí pre každú „autoritu“ platiť princíp jej odvolateľnosti. Nemusí sa uplatňovať pričasto alebo príliš jednoducho (pravidlá môžu byť nastavené v prospech stability). No mal by existovať ako krajná možnosť.

Každý by sa mal za svoju prácu zodpovedať. Vláda parlamentu. A parlament voličom. Podľa možnosti nielen raz za štyri roky, keď nám bude láskavo dovoľené hlasovať – povedzme poštou (aby nás dobré authority zachránili pred zlým kapa variantom).

2. Manévre na hraniciach

Minulý týždeň prešiel vládou nehorázny návrh – rozdelenie spoločnosti na zaočkovaných a nezaočkovaných. Nezaočkovaní budú mať podľa návrhu obmedzený vstup do reštaurácií, fitnesscentier alebo na iné verejne dostupné miesta.

Novinkou je to, že na takéto vážne zásahy do práv a slobôd už nebude potrebné vyhlásovať núdzový stav (teda mimoriadny režim, počas ktorého sú prípustné dočasné obmedzenia pohybu). Segregačný režim a reštrikcie pre nezaočkovaných majú byť v bežnej kompetencii hlavného hygienika.

Návrh rátal aj s tým, že nezaočkovaní si môžu pravidelne „vykupovať“ slobodnejší výbeh testmi. Tie však majú byť plne spoplatnené. Na rozdiel od vakcín, ktoré zas sú a budú plne dotované.

Proti tomuto právnomu suterénu sa ako prvý vzbúril Boris Kollár. Po ňom sa pridali Igor Matovič.

Ani jeden z nich však nežiada principiálne prehodnotenie nových pravidiel. Chcú len to, aby boli testy pre nezaočkovaných čiastočne dotované.

Aj po takýchto úpravách ostane návrh právne sporný. Obmedzenie pohybu alebo jeho podmieňovanie poslušnosťou (očkovaním, testovaním) by malo byť prípustné len v mimoriadnych prípadoch, teda v režime núdzového stavu.

Alebo inak: nemal by to byť normálny stav. Pretože ľudia by sa stali rukojemníkmi očkovacieho programu (ktorý má byť, mimochodom, každoročný). Z výnimky by sa stala norma.

Súbežne s týmito návrhmi vláda pristúpila k obmedzeniu hraničných priechodov. Zavádzajú sa kontroly. Po kritike a pobúrení z českej strany ministerstvo betónové zatarasy odstránilo a sľúbilo otvorenie niektorých z menších zavretých priechodov. Nakoniec po kritike oznámilo, že otvorí všetky hraničné priechody.

Princíp však ostal zachovaný.

Aj tieto manévry sú namierené na nezaočkovaných. A na ich povinnú 14-dňovú karanténu (hoci vo väčšine krajín je dostatočná 5- až 7-dňová karanténa).

Na týchto pravidlách je zarážajúce, že nie sú nastavené proti šíreniu vírusu. Ten môžu šíriť nezaočkovaní aj zaočkovaní (vakcína má čiastočne chrániť pred ťažkým priebehom covidu, nie pred infekciou a ľahšími príznakmi). Pravidlá sú mierené proti nezaočkovaným ľuďom a ich deťom. Cieľom je nátlakovými metódami zvýšiť počet tých, ktorí sa budú každoročne očkovať.

Ak by bola prioritou vlády bezpečnosť a odvrátenie lockdownov, vyžadovali by sa hlavne dve veci:

- zvýšená očkovanosť pri covid rizikových skupinách, hlavne pri senioroch (aby nehrozilo preťažovanie nemocníc),
- 5-dňová karanténa a testovanie pre každého, kto sa vracia na Slovensko z rizikovej krajiny, a k tomu možnosť cenovo dostupného testovania.

Dáta o počte infikovaných spomedzi očkovaných a neočkovaných ľudí sú to, čo by pomohlo vede, poznaniu a boju s pandémiou. A zároveň sú presne to, čo lídri vakcinačnej kampane nechcú vidieť. Lebo tieto dáta by kazili ich hru.

Takže namiesto racionálnych opatrení tu budú tie kampaňové. Očkovanie sa bude nanucovať ešte aj tým, ktorí prekonalí covid a získali prirodzenú dlhodobú imunitu.

Rovnako sa budú každý rok nové a narýchlo testované typy vakcín nanucovať aj deťom, ktoré už prekonalí infekciu (bez toho, aby ju postrehli).

A kto si neosvojí kampaňový prístup, ale skôr kritický, ten bude prekliaty ako konšpirátor, fašista a dezolát.

Tak si, milí priatelia, vyberte: buď každoročne aktualizovaná „sloboda“, alebo kľatba.

3. Kováčik pred súdom

Vo štvrtok sa po dlhšom čase naživo stretli dvaja kamaráti. Dušan Kováčik, bývalý špeciálny prokurátor, a Ľudovít Makó, bývalý riaditeľ Kriminálneho úradu finančnej správy. Stretli sa pred súdom, kde je Kováčik obžalovaný z korupcie a členstva v organizovanej skupine.

Obaja v minulosti pracovali pre mafiu. Delili si úplatky za pomoc takáčovcom.

Dnes sú obaja naďalej formálne v štátnej službe. Kováčik dostáva plat z prokuratúry, Makó zo SIS. Rozdiel medzi nimi je v tom, že Kováčik je vo väzbe a obžalovaný. Makó je stíhaný na slobode, lebo začal spolupracovať – a udávať kolegov zločincov.

Makó pred súdom potvrdil, že Kováčikovi osobne odovzdal úplatok 50-tisíc eur za pomoc podnikateľovi zo skupiny takáčovcov.

Toto však zjavne nepatrí medzi najväčšie hriechy Kováčika a Makóa.

Oveľa vážnejšie sú zistenia o ich organizovanej zločineckej skupine, ktorá sa tajne stretávala v budove Transpetrolu. Tvorili ju oligarcha Norbert Bödör, ktorý pri delbe moci získal políciu, policajný prezident Gašpar, šéf NAKA Hraško, jeho zástupca Krajmer, šéf finančnej polície Slobodník a Dušan Kováčik.

Na stretnutiach mali riešiť krytie pre „našich ľudí“ typu Bašternák (táto časť aktivít skupiny sa ešte musí vyšetriť), stíhanie politických rivalov Smeru alebo pomoc pre zločincov, ktorí zaplatili za ochranu.

Je to obľudná ukážka toho, ako sa dajú zneužívať funkcie v polícii a na úradoch v prospech úzkej skupiny ľudí (hovoriť sa tomu oligarchia).

Dobrou správou je, že všetci členovia skupiny sú stíhaní. Väčšina z nich väzobne.

4. Spomienky na Pellegriniho

Ďalšou novinkou, hoci v inej kapitole boja so zločinom, sú spomienky Františka Imreczeho, bývalého šéfa finančnej správy. Tá podľa delby štátnej koristi nepatrila bôdörovcom, ale podnikateľovi Jozefovi Brhelovi. A sčasti zrejme aj lobistovi Miroslavovi Výbohi.

Imrecze sa rozhodol spolupracovať a vypovedať.

Časť jeho spomienok smeruje ku Kaliňákovi a Ficovi, ktorí si mali objednať rozpracovanie Matoviča či Kisku na finančnej správe.

Ďalšia časť sa týka Pellegriniho. Imrecze tvrdí, že pri 5-miliónovej zákazke pre finančnú správu potrebovali politickú podporu pre zmenu zákona. Tú mal zabezpečiť oligarcha Miroslav Výboh. Vraj cez vtedajšieho štátneho tajomníka ministerstva financií Petra Pellegriniho. Malo ísť o províziu, resp. úplatok vo výške 150-tisíc eur.

Pellegrini sa proti tomuto obvineniu ohradil. A do istej miery mu môžeme veriť.

V roku 2013 bol Pellegrini učeň. Nevýrazný štátny tajomník v tieni Fica, Pašku a Kaliňáka.

Ďalej: v roku 2013 bol Výboh považovaný za jedného z najvyššie postavených oligarchov Smeru a blízkeho priateľa plus neformálneho kancelára premiéra Fica. Podľa niektorých zdrojov mal byť Výboh správcom Ficovho majetku (čo Fico opakovane poprel).

Zo sumy 150-tisíc eur, ktorú si podľa Imreczeho objednal Výboh pre „šéfov“, mohol Pellegrini vidieť len symbolickú časť. Zvyšok si pokojne mohol nechať Výboh – ako verný správca kasy najvyššieho šéfa.

Nechceme špekulovať ani predbiehať udalosti, ale ak si NAKA príde po Výboha, až potom pôjde skutočne do tuhého.

Autor: Dag Daniš

Zdroj: postoj